

“articuler”

1. Fragmanlararası İstanbul

Farklı iki çevre ve yapı grubunun fragmanlarını çarpıştırarak özgün birleşimler sunan bir arayüz.

1.1 “öteki” fragmanlar birleşiyor

Proje, farklı semtlere birbirlerinin gündelik bilgisini döken sergi fragmanlarından söz eder. Sergi fragmanları, bir semte has gündelik metin ve görsel kayıtlarının dökümlerini, öteki semtte jenerik bir ölçekle temsil ederek çarpıştırır ve bu yolla yeni mekan kolajları üretir.

Projede Karaköy İskelesi Yakın Çevresi ve Balat sokakları birlikte değerlendirilerek, “kendini ‘öteki’de sergileyen” kurgu vurgulanmıştır. Bu noktada, “Fragmanlar nasıl biçimlenir?” sorusu gündeme gelir. Birbirine “öteki” parçalar, yazı, ses ve ışık yoluyla karma ölçeklerle belirir.

1.2 eriyik klişeler: “empati” ve “sergi”

Projenin genel yaklaşımı, iki temel bakış üzerinde şekillenmektedir. Bunlar Piotrowski (2008)’nin, grafik ifadeler ve metnin birlikteliğine ilişkin olarak dikkat çektiği tartışmalar ve Oxman’ın tasarım emsal kütüphanelerinin potansiyellerine ilişkin vurgularıdır. Piotrowski’nin çıkarımları, grafik ve metin birlikteliğinin kenti fragmanlar halinde okumaya yardımcı olacağı görüşünün geçmiş yıllara yayılan hakimiyeti üzerinden ilerler. Projede, kentin işgalci fragmanlar yoluyla dönüşen bir sergi alanı olarak okunabileceği fikri, Piotrowski’nin grafik ve metnin, doğrudan ya da dolaylı yollarla mekan üretme rolünü hatırlatır.

1.3 kentte çapraz bağlamsal tarama

Teknolojik güç, yenilik ve baskın didaktik anlatıyı temsil eden Crystal Palace’ta gerçekleştirilen “Büyük Sergi”, hakim düzen ve anlayışın çıktılarını sergilemiştir. Piotrowski, Illustrated London gazetesinin sunmuş olduğu metin-görsel dengesine ilişkin ilk örnekleri de benzer bir birliktelikle ele alır. “Sergileyen altlık” ve “sergilenen ürün”ün birlikteliği bu noktada bir “Parazit Yücelik” olarak adlandırılır. Projedeki bulaşıcı fragmanlar, bu “Parazit Yücelik” in bir sonucu olarak ele alınmaktadır. Piotrowski’nin sergilenenin evrimine odaklanan yaklaşımı ile Oxman’ın tasarım emsalleri kütüphanesi bu noktada birleşir.

2. Bir Tasarım Kütüphanesi Olarak Kent

Oxman’ın (1997) emsal tabanlı tasarım kütüphanesi önerisi üzerinden üç boyutlu çıktılar.

2.1 tasarım emsal havuzları

Oxman’ın belirtmiş olduğu tasarım kütüphanesinde, emsal havuzuna veri sağlayan hikaye ve temalar, sonuç ürün olarak çeşitli biçimler oluştururlar. Oxman’ın çalışmasının temel amacı, tasarım emsallerinden oluşan bir kütüphanedeki tasarım fikirlerinin bellek yapısına bir yaklaşım sunmaktır. Tasarım öyküsü için bir biçimciliğin önerilmesi, tasarım konusu, konsept ve biçim arasındaki bağları temsil edebilecek bir biçimcilik olarak okunmaktadır. Projedeki fragmanların oluşumuna imkan veren biçimcilik, öykünün mesajının özü olan bileşenlerin özel bağlantısını kodlar.

2.2 kütüphaneden biçim setlerine

Tasarım emsal kütüphanelerinde (Oxman, 1992), hikayeler bellekte semantik bir ağa göre yapılandırılmaktadır. Anlamsal ağın sözlüğü (lexicon) bir hafıza indeksi olarak çalışır. Hafızanın yapısı ve indeksleme sistemi, emsal kütüphanesinde yapılan, aramayı zenginleştirici ve çapraz içerik arama ve keşif süreçlerini destekleyici olarak ele alınır. Bu kütüphanelerde, probleme ilişkin tasarım bilgisini kodlama (encode), arama (search) ve çıkarma (extract) becerilerinin birlikteliği önem kazanır. "Articuler", bir tasarım emsal kütüphanesindeki gibi, kodlama arama ve çıkarma adımlarını kullanarak biçim setleri oluşturur.

2.3 tasarım için bellek organizasyonu

Geçmiş deneyimlerden yola çıkılarak yapılandırılmış bilgi ile mevcut tasarımın desteklenmesi, tasarım görevine ilişkin yeni fikirler sağlayabilir. Oxman (1992), tasarımların emsal kütüphanesinin organize hafızasından çekilebileceğinden bahseder. Bilginin bir sistem tarafından sergilenmesi, bilgi parçalarının yapısına ve bağlantılarla ilgilidir. Kütüphane sistemlerindeki, geleneksel arşivlemeye dayalı bilgi sistemleri ile tasarım kütüphanesinin bilgi kaynağına ulaşmak için sunduğu fonksiyonlar arasındaki ayırım bu noktada keskinleşir. Projedeki yapı fragmanları, benzer bir çoğulculuk ilkesiyle türer ve türetir.